



בסייעתא דשמיא

שיעורים בליקוטי הלכות

שנאמרו בס"ד ע"י

הרה"ח ר' ניסן דוד שליט"א

לקוטי הלכות חלק א' דף ל"ד ל"ה

הלכות ציצית הלכה ג' אות א - ו

מכון

הליכות נועם

tateziser@gmail.com

נכתב לפני עריכה

ניתן להאזין לשיעורים
במס' טלפון מיוחד
לשיעורי הרב שליט"א
במס' **0527111070**

לשמיעה, והורדה,
וכן להורדת הקונטרס
באתר בעטלער
betler.org

ליקוטי הלכות או"ח-הלכות ציצית הלכה ג הלכה ג:

ענין ציצית על-פי המאמר "תקעו בחודש שופר וכו'" המתחיל בתחלת ספר ליקוטי מוהר"ן תנינא עין שם כל המאמר מתחלתו לסופו וקצת הקדמות היוצאים משם בקצור הם, כי איש הישראלי נברא שיהיה לו ממשלה על המלאכים וכו' וצריך שיהיה לו כח לעמד בממשלה זו שלא יתקנאו המלאכים וירצו לרחפו ח"ו, והעצה על זה לאחז בכסא כבודו יתברך, שהוא בחינת שרשי נשמות ישראל, בבחינת מאחז פני כסא וכו' ועקר הם המפרסמים, שהם עקר שרשי נשמות ישראל וכו' ויש מפרסמים של שקר שעקר גדולתם הוא רק על-ידי עזות וכו' ולזה צריכין לבחינת בנין ירושלים, דהינו לתקן שלמות היראה שבלב וזה על-ידי שמתקנין ג' התאוות, שהם תאוות ממון ואכילה ומשגל, שהם בחינת ג' משמרות הוי הלילה וכו', שכל אלו הג' תאוות מקלקלים היראה שבלב והתקון שלהם הוא על-ידי הדעת שמשגל בשלש רגלים, שעל-ידי זה הדעת זוכין לתקן ולצאת מפגם ג' תאוות אלו וזה בחינת קרואי מועד אנשי שם, כי ג' התאוות הנ"ל הם בחינת אנשי שם וכו' ועל-ידי זה שמתקנין ג' תאוות אלו על-ידי השלש רגלים, שעל-ידי זה נשלם היראה שבלב, על-ידי זה נברא מלאך שמשפיע נבואה, בחינת המלאך הגואל וכו' ועל-ידי זה נגאלת ונפדיית התפלה מן הגלות וזוכין לתפלה בשלמות, שהיא בחינת דבר ה' ואזי זוכין לרפואה בלי שום דאקטורים רק על-ידי דבר ה' יכולין להתרפאות בכל דבר שבעולם אפלו על-ידי לחם ומים וכו' וזה בחינת התנוצצות משיח וכו', אך שיש ג' עבודות רעות המפסידין עבודת התפלה והם עבודה זרה, דהינו פגם אמונה, וגלוי עריות ושפיכות דמים, דהינו כשמיבזין בני אדם ועוברין על אל תהי בז לכל אדם (אבות פד) וכשיצאין מג' עבודות אלו זוכין לתפלה ואז כל המלאכים וכל הכוכבים תחתיו וכו' וכו' ועל-ידי זה יכול לאחז עצמו בשרש נשמות ישראל שהם יוצאים מכסא הכבוד וכו' כנ"ל ואזי כשאוהזים בבחינת כסא הכבוד אזי יכולין לעשות ראש השנה, כי מי שמדבר מחברו זה בחינת ראש השנה שהוא יומא דדינא, כי הוא דן את חברו וצריך לזהר מזה מאד, כי המשפט לאלהים הוא, כי רק הוא לבדו יתברך יכול לרדן אותנו, כי הוא יתברך דן את הכל לכף זכות, כי אמרו רבותינו זכרונם לברכה (שם פב), אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו, ומי הוא שיכול להגיע למקום חברו, כי אם הוא יתברך לבדו שהוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו וכל אחד ואחד יש לו מקום אצלו יתברך ועל-כן הוא לבדו יכול לרדן את העולם לכף זכות, כי הוא יתברך מלא רחמים ואנו רואין רחמנותו יתברך במה שקבע את ראש השנה יום הדין בראש חודש שאז השם יתברך בעצמו מתחרט, כביכול, ואמר, הביאו עלי כפרה על שמעטתי את הירח ועל-ידי זה יש לנו אז פתחון פה לבא לפניו בחטאינו ולהתחרט מהם וכו'. וזה (תהלים צג), "לבינתך נאווה קדש ה' לארץ ימים", כי השם יתברך מלא רחמים, כי הוא מקומו של עולם ויודע מקום של כל אחד ואחד, כי אף-על-פי שמצינו מקומות שהיה בהם השראת השכינה, כגון בבית המקדש, אין הכוונה שנתצמצם שם אלקותו יתברך ח"ו, כמו שאמר שלמה (מלכים א, ח'), "הן השמים ושמי השמים לא יכלכלוך וגו'" רק מחמת שהיו שם דברים נאים, כי בבית המקדש היה צינור דעוקבא דבראשית וצינורא דגן עדן, על-כן המשיך לשם קדשתו יתברך, אבל הוא יתברך אין העולם מקומו רק הוא מקומו של עולם ועל-כן הוא יתברך יכול לעשות ראש השנה שהוא יום הדין, כי הוא מקים, אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו כנ"ל וזה בחינת לבינתך נאווה קדש,

ליקוטי הלכות ח"א דף ל"ה - ל"ו הל' ציצית הלכה ג אות א - ו

הִינּוּ שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הַמְשִׁיד רַק קִרְשֵׁתוֹ לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ מִחֲמַת שְׁהָיוּ שָׁם דְּבָרִים נְאִים, אֲבָל הוּא יִתְבָּרַךְ בְּעֶצְמוֹ אֵין הָעוֹלָם מְקוּמוֹ רַק הוּא מְקוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם וְעַל -כֵּן ה' לְאֶרֶץ יָמִים, הִינּוּ שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ יְכוּל לַעֲשׂוֹת רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁהוּא יוֹמָא אַרְיֵכְתָא בִּפְ"ל וְגַם שְׁאוּחֻז בְּבַחֲיֵינָת כֶּסֶף הַכְּבוֹד, בְּבַחֲיֵינָת שְׂרָשֵׁי הַנְּשָׁמוֹת, הוּא גַם בֵּן בְּחֵינָת מְקוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם, בְּבַחֲיֵינָת (שְׁמוּאֵל א ב) וְכֶסֶף כְּבוֹד יִנְחִילֵם כִּי לֵה' מִצּוּקֵי אֶרֶץ וִישֵׁת עֲלֵיהֶם תִּבְל, הִינּוּ עַל-יָדֵי בְּחֵינָת כֶּסֶף הַכְּבוֹד, עַל-יָדֵי זֶה הוּא מְקוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם בְּחֵינָת וִישֵׁת עֲלֵיהֶם תִּבְל וְעַל-כֵּן הוּא יְכוּל לַעֲשׂוֹת רֹאשׁ הַשָּׁנָה בִּפְ"ל וְעַן שָׁם הֵיטֵב כָּל זֶה:

כָּלל הַמַּתְבָּאָר בַּתוֹרָה 'תִּקְעוּ מִמְשֻׁלָּה'

הלכה זו מיוסדת על המאמר הראשון בחלק שני של ליקוטי מוהר"ן, נבא לראות קיצור המאמר מה ששייך להלכה זאת, כי עד אות ז' ר' נתן מדבר מנושא אחד, ונעמוד על הנושא הזה ונבאר את זה קצת, כדי שנוכל להרגיש יותר מה שר' נתן אומר בהלכה זאת. ומוזכר בע"פ כלל ביאור המאמר.

רבינו מתחיל שתכלית והסוף של איש הישראלי הוא שיהיה לו ממשלה על המלאכים, אדם צריך לראות שלא יקנאו בו המלאכים, כי ה' ברא את העולם, ומבואר בזה"ק שהמלאכים מורידים את השפע, ומביאים את זה אלינו כדי שיהיה חיות יותר מלובש, יותר מגושם משורש השפע העליון, עד שנמצא מציאות של אש רוח מים עפר בעוה"ז, המלאכים מביאים את השפע, זהו השליחות שלהם, לראות שיהיה לבוש, גשמי. אצלם זה כולו קודש.

אך עבודת של עם ישראל זה להיפך, לקחת את העוה"ז, לעמוד בנסיון הזה ולהפוך את זה לתורה ותפילה, לאמונה, לאותיות וקדושה, לעשות נחת רוח למעלה. וזהו ענין ממשלה על המלאכים, שהמלאך רוצה שיהיה חיות עוה"ז, ואנחנו מבטלים את רצונו ומחזירים את השפע חזרה לשורש העליון, למעלה מהמקום והזמן.

עֵינֵי קִנְאָת הַמַּלְאָכִים

וענין קנאת המלאכים בדרך אחר שזה מובן, כי מחמת שהמלאכים צריכים לעשות את העולם גשמי, לכן יש יצר הרע, יש נסיונות, כשאנו נעמוד בנסיון, נבטל את ההגשמה, בזה ננצל מקנאת המלאכים. כי יש בחי' של קטרוג, מדוע אתה משנה, מבטל את הישות הגשמית של העולם, מה אתה מגלה את ה' באופן מאיר יותר, מה שהמלאכים לא יכולים לפעול נחת רוח כזה גדול.

ובהמשך המאמר מגלה רבינו ענין למעלה מהמקום, כי המלאכים זה בחי' המקום והזמן, מקום הדין, ויש למעלה מזה, ביטול המקום והזמן. הכלל שאיש הישראלי צריך שיהיה לו ממשלה על המלאכים, וכלל הנסיונות שיש עלינו, כי בעוה"ז הוא בדרך של חיות שנקרא מלאכים, וזה נמשך ברצח"מ, בכל דבר, זהו הדרך שהטבע מתנהג, רבינו נכנס לגלות עצה איך להנצל מקנאת המלאכים, עצה נגד היצר הרע, עצה להגיע אל התכלית שאנו צריכים להגיע, העצה היא להתקשר אל שורש נשמות ישראל, שזה נקרא 'לאחוז בכסא הכבוד'. הוא מה שר' נתן מזכיר כאן בתחילת ההלכה.

ענין האחיזה בכסא הכבוד

רבינו באות ב' שם מראה שזה אמר ה' למשה רבינו, כשעלה לשמים לקבל תורה, ומלאכי השרת בקשו להדפו, אמר לו הקב"ה 'אחוז בכסא כבודי', היינו לקשר עצמו בשורש נשמות ישראל בחי' כסא הכבוד. וזהו בנין הצלע.

כדי שיהיה מובן לנו כלל הנושא הזה באופן פשוט בכרי שנוכל להבין את ההלכה הזאת, הענין הוא כי שורש פעולת המלאכים הוא מציאות הגשמי והטבע של העוה"ז, משא"כ האדם בא לתוך העוה"ז כדי לתקן את העולם. ויש עליו קנאה. אבל מה לעשות שהקב"ה ישב קודם הבריאה עם שורש הנשמה, וכביכול תכנן איך יבא אדם לעוה"ז ואיזה נחת רוח ותיקון יהיה נעשה על ידו, כי שורשי נשמות ישראל עלו במחשבה תחילה, וזהו מציאות הסיבה למה ה' ברא את כל העולם עם כל המלאכים. והאדם צריך לאחוז את עצמו בהסיבה שה' ברא אותי, שזה נקרא 'שורש נשמות ישראל' שהוא יותר גבוה מהמלאכים, שהרי זהו הסיבה שהכל נברא.

ושם יש כל הנחת רוח, וכל הדרך איך יהיה נעשה כל התיקונים וכל העולמות, וכל מה שצריך להתתקן בעולם הכל יהיה נעשה רק ע"י נשמות ישראל שהם מושרשים בשורש עצום וגדול. ובזה הכח יש לנו כח לתקן אפי' את עוה"ז, מה שלמלאכים אין כח לתקן זאת.

והנה מציאות נשמות ישראל נקרא כסא הכבוד, כי ה' רצה שיתגלה כבודו בתוך עוה"ז, שהוא כסא ולבוש, וכל התגלות הכבוד לא שייך בלי האדם, וזהו ענין 'אחוז בכסא כבודי'. וכלל האחיזה בכסא הכבוד הוא הכח של הצדיקים השלמים, שהם למעשה רבוקים בשורש נשמות ישראל, הם אלה שמתנהגים ככה כמו שעלה במחשבה תחילה, ומוציאים לפועל את מה שהשי"ת רצה, שבשביל זה נברא העולם, והם רבוקים במציאות כלליות שורשי נשמות ישראל, השליחות של כל עם ישראל, לפעול מה שיש לפעול בכל יום, בכל שבת, בכל שנה. וזהו הכסא הכבוד. נשמות ישראל כולם כלולים במפורסמי הרור, בצדיקים האמיתיים שהתפרסמו בעולם איך שהם מגלים דרכי עבודת ה', שמתבאר בזה"ק ובספרי הצדיקים, ושם מתגלים כלל הנושא הזה, שיש שורש נשמות ישראל, ויש מה לעשות בעולם, ויש מציאות שאנו צריכים להחזיר את העולם למעלה, ויש קנאת המלאכים.

הכח שלנו נגד היצר הרע, הכח שלנו נגד קנאת המלאכים, והכח שלנו לעשות את העבודה שלנו, כל זה הוא רק ע"י שאנו רבוקים בצדיקים האמיתיים, הם מעלים ומקשרים אותנו לתכלית של הנשמה שלנו, הם שורש נשמות ישראל. וזה מה שהשי"ת רוצה את זה יותר מכל מה שהוא רוצה כביכול את המלאכים. זהו כלל הנושא בקיצור.

הכרת המפורסמים האמיתיים

ועתה מבאר איך הוא האופן לאחוז בכסא הכבוד, בשלמא משה רבינו היה אחוז בכסא כבודו, הוא אור הצדיק בעצמו, בחי' ותקעתי יתר במקום נאמן, ר"ת ויב"ן - ויבן את הצלע, שהצדיק בונה את השכינה הק', את המלכות דקדושה, שעיקרו בראש השנה שבו בונים מחדש את הכח הזה שה' בחר בנו ומציל אותנו מהדין של קנאת המלאכים. ואיך נזכה לאחוז בכסא כבוד?

רבינו מאריך שכלל הענין הוא להכיר את המפורסמים, היינו באמת להתקשר לצדיקים, הקשר

ליקוטי הלכות ח"א דף ל"ה - ל"ו הל' ציצית הלכה ג אות א - ו

של האדם לרב, הוא בזה שהוא שומר ההלכה, ושואל בכל ספק מרבו מהי ההלכה, הקשר של האדם לצדיקי אמת זה דבר פנימי מאד, מה הגבול שאנו צריכים להתקשר כדי שיקרא שאנו אוחזים במה שהצדיק מגלה, בחי' כסא כבודו?

לזה מגדיר רביה"ק שעיקר הגבול הוא מציאות העבודה שאדם נכנס אל האמת, ומבין שצריך לירא את ה', לחשוב מיראה, לחשוב מה', לא מעצמו, ולא מהכבוד שלו, ולא מהתאוות והמשיכות שלו, רק לעשות כל דבר כעומד לפני המלך, שזהו שורש נשמות ישראל. בחי' היראה שבלב. ועיקר התגלות המפורסמים צדיקי אמת שהם מביאים אנו לקיים בנין ירושלים היינו בנין היראה שבלב.

ג' המשמרות שבחשכת הלילה

רבינו ממשיך שיש ג' דברים שמפסידים את היראה שבלב, מה שיש לאדם חשק לדברים, ג' תאוות, אכילה ניאוף וממון, שזה מציאות מה שאדם נמשך אחרי מה שהוא צריך לאכול, נמשך אחרי הכסף, אחרי הכבוד, והכל כלול בענין ג' התאוות, כל אחד יש לו מה שהוא יודע מה שעבר עליו ומה שעובר עליו, ומה שנמצא בדברים האלה, ומה שנרמה שאולי יצא מזה אבל צריך רחמים גדולים לבנות את היראה, שבכל דבר שמתנהג, יעשה את הדבר ביראה, שיכוון ביראה, שאין שם כל התאוה, וכן יתבייש מלפני השי"ת בכל ענין של ממון, שלא יהיה שם כל ענין הכבוד שלו, והראגה והריחוק מה'. זהו יראת השם. כדי לזכות לאמונה ולהתרבקות בה' הוא ע"י שמשבר את הג' משמרות האלה, והצדיקים זכו לזה בשלימות, ומלמדים גם אותנו איך לצאת מזה.

כי ג' סוגי בית משמר יש בחשכת הלילה, אלו הם ג' התאוות שסוגרים על האדם ואין לו יראה. היינו שהוא רחוק מהצדיק, כי זה נקרא עיקר התקשרות לצדיקים שאני רוצה מאד יראת השם, והאדם מתעורר תמיד לשבר את הרע, לעבוד על עצמו, להשתפר. זה נקרא התקשרות לצדיק, זה נקרא שאוחז בכסא הכבוד.

יציאה מבית הסוהר של התאוות באור ג' רגלים

רבינו מראה לנו שהמציאות היראה שמתגלה הוא אור הרעת שנתגלה ביום טוב, אע"פ שהענין הזה נראה שהוא שייך רק ביו"ט, אך באמת הוא שייך בכל יום, כי באור הפסח נתגלה גדולת ה' כ"ב שצריך לבטל בכל יום מהאדם את מה שהוא חושב ודואג על פרנסה, הרי השי"ת הוציא אותנו ממצרים, ונתן לנו כל טוב בביזת מצרים ובביזת הים. וכן באור הסוכות שהוא כלליות המקיפים של אור הרעת, אדם צריך להתעורר לצאת מתאוות אכילה, להזכר איך הוא יושב בסוכה עם אור המקיפים, ובזה יוצא מפירוד שבתאוות, ובאור השבועות האדם צריך לזכות ללכנוניות כזה, לאור השכל, אהבת ה' כזה, יראת ה' כזה, שזה יבטל ממנו תאוות ניאוף. ובאלו ג' התאוות כלולים כל המדות קשות.

הרי שמציאות הרעת הגדול הזה, שאדם צריך שיהיה לו יראה, הוא מציאות אור של יום טוב, שזה מגלה את השי"ת שאדם ידע מה', וזה מה שצריך להתעורר לזה בכל יום, וזה יביא את האדם שידע מה זה ביטול השלוש תאוות. אע"פ שזה עבודה פשוטה, לבטל, לעבוד, אך יש כאן יסוד גדול שרבינו מכניס אותנו אל אמיתת העבודה, כי זה נקרא ההתקרבות למפורסמי

הדור, ההתקרבות להצדיק באמת הוא שהאדם שהתקרב יודע שהוא רוצה לצאת מהתאוות. ונהיה רציני לחשוב מה הוא עושה כאן בעולם, לא להסתובב לדבר חרשות והבלים וליצינות, אלא לעבוד על עצמו. עד שמוצא דרכי מפורסמי הדור, שיוכל לעשות הכל באופן שמעלה את הבריאה חזרה לשורש.

בהמשך המאמר אומר רביה"ק שע"ז נעשה בנין ירושלים ונפידת התפילה זוכים לבחי' רוח נבואה, ומאריך ברברים הנפלאים האלה שע"ז נופל כל ענין הרפואה, כי כל עשבים והרפואות שבעולם, הכחות שלהם פועל רק ע"י שורש שלהם שזה התפילה, וכשנפידת התפילה הכל חוזר אל השורש, ולא צריך שום רפואות. ואזי נתעורר בחי' מט"ר מראה טעם ריח שיש בכל דבר, כל זה חוזר לשורש, היינו שהתפילה מחזירה את הבריאה לשורש, השורש נקרא 'מלוח הגדול', רבינו מאריך בענין הזה - שזה לא כ"כ שייך לנושא ההלכה הזאת - לגבי הכרת מפורסמי הדור, כי כאשר אדם מבין מהו החזרת דבר לשורש, שאז בטל קנאת המלאכים, אזי הוא מבין מה זה הצדיק האמת, מי זה הרבי, ביטול התאוות ועבודת ה', ואין לחיות רק עם תפילה ולסמוך על ה' לבדו, ולהיות קרוב אליו תמיד. ולהעלות כל העולם חזרה לשורש וכו' וכו' מה שנכלל בזה המאמר. ויש לו טעם מופלא בתפילה.

ואזי מתבטל העזות של בבלולים שיש בעולם שאין מבינים מה זה התקשרות לצדיקים, והאדם זוכה להתקרב לצדיק באמת. ואז נקרא שהוא אחוז בכסא הכבוד. ובסיום המאמר רבינו מדבר מענין למעלה מהמקום והזמן, שזה בחי' ר"ה. כמו שנראה בהמשך.

הנה חזרנו בע"פ בכלליות הפרטים שהוזכרו בתורה, כי מתחילת ההלכה עד אות ז' עוסק ר' נתן בענין הזה של 'אחיזה בכסא הכבוד', שאנחנו נזכה לזה ע"י הציצית הקדושים בכל יום. ושזהו הפתח בכל יום להתחיל עבודת כל יום ע"י שיבור התאוות. כי התחלת כל יום הוא עם רצון ליראת ה', ולשבר את הרברים שעוברים עלינו, להזהר מדברים בטלים ומדברים של מה בכך, ולבא לחשוב מתורה ותפילה, לקיים שויתי, ולשוב בתשובה, להזהר על מעשיו, שיהיה לשם שמים, ולזכות לזה ע"י מצות ציצית, זהו נושא ההלכה הזאת. ומזכיר בזה כמה וכמה פרטים בהל' ציצית, שבוודאי כל אחד מהם הוא לצורך, שיוכל מאד לסייע לנו ע"י הרגשת אלו הפרטים, וכלל הרברים איך לזכות לאחוז בכסא הכבוד, שהוא סדר קימת האדם בבוקר, להכין עצמו לתפילה באור הציצית, ה' יזכנו לטעום את דבה"ק המאירים באור גדול.

נשמות ישראל הם לבוש על כבוד ה'

(א) וְזֶה בְּחִינַת צִיצִית, כִּי צִיצִית הֵם בְּחִינַת פֶּסַע הַכְּבוֹד שֶׁרָשִׁי הַנְּשָׁמוֹת, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבָרְכָה (מנחות מג), תְּכַלֵּת דּוֹמָה לַיָּם וְיָם דּוֹמָה לְכֶסֶף הַכְּבוֹד וְכוּ' כִּי הַנְּשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל פֶּסַע הַכְּבוֹד הֵם בְּחִינַת לְבוּשֵׁי דְמִלְכָּא, כְּבִיכּוֹל, כִּי פֶסַע הַכְּבוֹד וּבְחִינַת לְבוּשֵׁי הֵם בְּחִינַת אַחַת, כְּמוֹכָא, הַפְּסוֹק אֹמֵר ה' מֶלֶךְ גְּאוֹת לְבַשׁ, הַקֶּב"ה רָצָה לְהִיּוֹת מֶלֶךְ עַל הָעוֹלָם, וְהִתְלַבֵּשׁ כְּבִיכּוֹל בְּעוֹלָם גְּשָׁמִי, שֶׁהוּא עֵינֵי הַמְּלָאכִים וְסֹדֵר הָעוֹלָם, וּבְרָא אֶת הָעוֹלָם שֶׁהוּא בְּחִי' כֶּסֶף כְּבוֹד, שֶׁמְכַסֶּה עַל הַכְּבוֹד, כְּלָבוֹשׁ, וְכֵן זֶה כְּדִי שִׁיתְגַּלָּה מַלְכוּתוֹ, וְהוּא ע"י שְׂרָשֵׁי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם עֵינֵי כֶּסֶף הַכְּבוֹד. וְזֶהוּ בְּחִי' צִיצִית שֶׁהוּא כְּבוֹד כִּי ר' יוֹחָנָן קָרָא לְמַאֲנִיָּה מְכַבְּדוֹתָא (שבת קיג) וְזֶה בְּחִינַת פֶּסַע הַכְּבוֹד שֶׁמְכַסֵּין עַל כְּבוֹדוֹ יְתַבָּרַךְ שֶׁזֶה בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת הָעוֹלָמוֹת שֶׁכְּלוּלִין בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, זֶהוּ יֶסוֹד שֶׁצָּרִיךְ לְזַכּוֹת תְּמִיד שְׁכַלְלִיּוֹת כֹּל הַבְּרִיאָה כְּלוּל בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם צְרִיכִים לְתַקֵּן אֶת הָעוֹלָמוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת לְבוּשֵׁי דְמִלְכָּא, הָעוֹלָמוֹת הֵם לְבוּשֵׁי דְמִלְכָּא,

ליקוטי הלכות ח"א דף ל"ה - ל"ו הל' ציצית הלכה ג אות א - ו

נשמות ישראל הם תיקון לבושין דמלכא בחינת פסא הכבוד פנ"ל ועל-כן ציצית היא כלליות התורה, כמו שכתוב (במדבר טו), "למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי". כי כל התרי"ג מצות כלולין בה כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מנחות מג), כי זה עקר כלל כל התורה בלה כרי שעל ידי המצות נוכל לבא לפני פסא כבודו יתברך, דהינו להתאחו בכסא כבודו כרי שיהיה לנו ממשלה על המלאכים פנ"ל, וזה כלול במצות ציצית שהוא חלוקא דרבנן בחינת לבושין דמלכא, שהם בחינת פסא הכבוד פנ"ל.

בפתח ההלכה ר' נתן מביא כמה ראיות, וזה ענין עמוק שר' נתן לקח את זה בדרך פשוט, שהציצית הוא מציאות המשכת הקדושה להחיות את האמונה בעולם, דהיינו לקחת כל אדם איפה שהוא נמצא בעולם, שיאחו בכסא כבוד השם, שיחזור לגלות כבוד ה', זהו המצוה הגרולה של הציצית. ציצית הוא לבוש, וכל עבודת נשמות ישראל הוא לקחת את הלבוש ולתקן אותו, ומזה יהיה לנו כח בעוה"ז לחזור לקחת את הלבוש הגשמי, ולראות בו שיהיה בו גילוי כבוד ה' בעולם, זהו קדושת מצות ציצית. כידוע שזהו שקול כתר"ג מצוות, ככל הלבושים, ועניינו להחיות את האמונה כרי שנוכל לאחו בכסא הכבוד. שהרי כל המצוות כולם הוא רק לכבוד ה', לגלות הכבוד. וכלליות המצוות הוא ציצית, ר' נתן מניח את ההנחה הזאת בכמה ראיות, וזה מובן כאשר מבינים את פנימיות הענין.

ע"י ציצית אנו אוהזים בכסא הכבוד, בשורש נשמות ישראל

ועל-כן התחלת העבודה בכל יום היא מתחלת ממצות ציצית שמקימים מיד בקומו בבקר, וכן תחלת חנוף הקטן מתחיל מציצית, כי תכף מתחילין הקטן במצות ציצית קדם לשאר מצות מעשיות, כי האדם משתחיל בעבודת ה' שעקר הכונה לבא להתכלית, דהינו שיהיה לו ממשלה על המלאכים שבשביב זה נברא האדם פנ"ל, שזהו כלליות עבודת ה', לקחת את העוה"ז בחי' מלאכים ולבא על ידו להתגלות כבוד ה', שזהו תכלית הכללי והפרטי, ובזה מתחילים את היום, ובזה מתחילים חינוך הילדים בקטנותם, הגם שאין הציצית מוחין כמו תפילין וק"ש, אלא שעניינו המשכת מקיף גדול להאיר בתוך הפשטות שה' נמצא כאן, למען תזכרו ועשיתם וכו' לזכות שה' נמצא כאן, ועל-כן מתחילין מציצית שעל-ידי זה אוהזין בכסא כבודו יתברך אתה כבר אוחו עכשיו בהתכלית, התכלית הוא לבוש של גילוי כבוד ה', עוה"ז יש בו לבוש, אך צריך שיהיה לבוש שיש בו כסא הכבוד, כח של שורש נשמות ישראל, וזה בחינת אחיזת הציצית, בחינת מאחו פני פסא פנ"ל כך כל אדם מתחיל את היום, שאוהז בציצית, אוחו בכסא הכבוד, אוחו בתכלית, לוקחים את הטלית, וחושבים שאני צריך להגיע חזרה לקדש את הלבוש הזה, מקיפים גדולים כאלה, ואני צריך להחזיר את כל העולם למקיפים גדולים כאלה, אע"פ שאני מונח בעוה"ז בבחי' האמונה הפשוטה, כי הציצית ממשיך חיות גם למקום זמן הנמוך הזה, ועל-ידי זה יש לנו פת לעסק בעבודת ה' אנו צריכים לדעת שהציצית נותן לנו לעסוק בעבודת ה', עד שנזכר שיהיה לנו ממשלה על המלאכים, כי אין להם פת לרחפו עכשיו כשבא היצר הרע, אין לו כח לרחפו, כי הציצית עומד נגד היצר הרע, מאחר שכבר נאחו בכסא כבודו יתברך על-ידי ציצית פנ"ל:

נפילת היראה - שמסתובב בעולם סתם

(ב) ולאוהז בכסא כבודו יתברך הרי במאמר מבואר בארוכה מה צריכים לזכות בכרי לבא לאחו

בכסא הכבוד כמו שהארחנו, כי משה רבינו זכה בכחו הגדול, ואנחנו אוחזים בכסא הכבוד ע"י שאוחזים עצמינו בהצדיק, כלליות קדושת הצדיקים שהוא בח' ציצית, וע"י היראה וביטול ג' תאוות אנו אוחזים בכסא זה. ועם זה אנו מתחילים את היום, להזכר בהש"ת ולהזכר ביראת השם בדרך שהוא יכול לזכור את האמונה, לזכור בכל דבר להתנהג ע"פ הלכה ובקדושה, וכשנרמה לאדם שזה יותר מדי, לא יפול ברעתו, יזכור שה' רואה את האמת שלו, וכך יבא ליראה את ה' צריכין לשמר היראה שפלב, שהוא בחינת בנין ירושלים זהו הנושא בהל' ציצית הלכה ג', איך מתחילים את היום עם יראת השם שהוא בנין ירושלים, כי בזה אנו בונים את הבית המקדש שבירושלים, והעיקר לא להסתובב בעולם סתם, סתם בית, סתם רחוב, סתם שבת סתם יום חול, הרי עיקר מציאות האדם שיראה קיום מצוה בכל דבר, הנה יהודי, הנה בית כנסת, הנה תפילה, זהו עיקר חיות האדם, יראת ה' לחיים, וזה עומד ע"י שלוחם נגד משיכת התאוות, לכל אחד לפי מצבו, יש אחד שמונח בזה עמוק, ויש אחד שכבר יצא ברובו מזה, אבל בשקט בשקט זה מושך אותו פה ושם, וכן יותר מאוחר, ויש כמה תאוות טמונות ומדות נסתרות, וכל אחד יש לו מה לקדש עצמו בזה, וזה נעשה על-ידי תקון ג' תאוות הנ"ל, כך מתחילים את היום, שאני לא רוצה להגרר אחרי האכילה, ואחרי הפגמים ח"ו, ואחר משיכת המזון ח"ו. שהם בחינת ג' משמרות של הלילה שנתתקנין על-ידי הדעת שנמשך בג' רגלים ובכל יום אנו ממשיכים את החיות מג' רגלים, נזכרים שהיה פסח שבועות וסוכות, זהו תכלית הגלגל של כל השנה, שממשיכים את הדעת, מי אני בעולם, ה' בחר בי, והרים אותי, ועי"ז הוא מתחזק כנגד תאוות הלב, שזהו עיקר מציאות התקשרות לצדיקים לעבוד נגד תאוות הלב, זה מה שהרבי מכניס אותנו לזה, להתחדש תמיד ולא ליפול מזה.

עי"י ציצית יוצאים מחשבת לילה לאור יום, ממשיכות רעות למתיקות דקדושה

וזה בחינת ציצית, שהוא בחינת תקון היראה שפלב בבחינת (במדבר טו) ולא תתורו אחרי לבבכם וזה בחינת הל"ב חוטין שבציצית כי הם מתקנין את היראה שפלב, כי העיקר הוא הלב, במקום שיהיה שם ג' תאוות, שיהיה שם לב להש"ת, כי על-ידי הציצית נשמר הלב מפגם התאוות הנ"ל בבחינת ולא תתורו אחרי לבבכם וגו'. ועל-ידי זה נשמר היראה שפלב כנ"ל, כי על-ידי חוטי ציצית נמשך הדעת שפג' רגלים לתקן ג' תאוות הנ"ל התלויים בלב, שזהו בחינת ציצית כנ"ל כי כח הציצית להמשיך מקיפים גדולים, ור' נתן מגלה שנמצא שם הארת הדעת שמתגלה בג' רגלים, ביו"ט. זהו דרך רבינו שמגלה לנו דברים שאנו נזכרים קצת בקדושת ג' רגלים בכל יום, שיהיה לנו כח נפלא, נזכרים בפסח, זה תפילה אחרת לגמרי, נזכרים שישבנו בסוכה, התקרבו לה', נזכרים שקבלנו תורה בשבועות, זה משנה את האדם שיוכל לעשות התחלה חדשה בכל יום לטהר לבו. ועי"י ציצית נמשך הדעת הזה, ועי"ז אנו מצליחים לאחוז בעצמינו ולשלוט על התאוות.

ועל-כן אין ציצית נוהגין בפילה אלא ביום (מנחות מג), כי הלילה זה בחינת חשך, בחינת פגם ג' התאוות הנ"ל, שהם בחינת ג' משמרות של הלילה כנ"ל מה שעובר על האדם, אהה מה שעובר על האדם ובכל יום ויום צריכין להמשיך הדעת משלש רגלים הנ"ל לתקן ג' משמרות של הלילה בחינת ג' תאוות הנ"ל, וזה בחינת אור יום שהוא בחינת אור הדעת שנמשך בכל יום מג' רגלים כנ"ל, כי הרגלים נקראים יום טוב, ועקר אור יום הוא בחינת טוב, בבחינת וירא אלהים את האור כי טוב, כי האור הוא בחינת חסד, בחינת דעת שנמשך מבחינת ג' רגלים

ליקוטי הלכות ח"א דף ל"ה - ל"ו הל' ציצית הלכה ג אות א - ו

מבחינת יום טוב שמתקן ג' תאוות הנ"ל, כי אדם אוהב טוב, אוהב אור, ולא נמשך אחר דבר שאינו טוב, כשיש דעת מבין שהתאוות אינם טוב כלל, רק אור, חסד, דעת שנמשך מג' רגלים, עי"ז נתבטל המשיכה, נתבטל הדבק הזה לדברים שלא צריך, זהו יום טוב שעל-ידי זה מאיר היום ונדרחה החשך של לילה שהוא בחינת פגם ג' תאוות הנ"ל נמצא שבכל יום שלובשים ציצית נמשך עלינו קדושת הג' רגלים.

וזה זוכין בכל יום על-ידי שעוסקים בתורה בלילה, דהיינו על-ידי שקמים בחצות לילה ועוסקים בתורה, כי כל אחד צריך לקום בחצות לילה כדי לשבר את הלילה לשבר ג' משמרות הנ"ל, כיון שהלילה הוא הזמן והבחי' שעובר על האדם, לכן צריך לשבר את הלילה, כי חצות הוא בחינת נקדה האמצעית של הלילה תקף חשיבת לילה וכשמשברין את הלילה וקמים בחצות על-ידי זה משברין ומבטלין כל בחינת הג' משמרות הנ"ל, שהם בחינת ג' התאוות כנ"ל נמצא שבחי' חצות היינו לשבר את התאוה, כמו שמשברים את השינה, ועל-כן עוסקים אז בתורה כדי להמשיך הדעת לתקן ג' תאוות הנ"ל בתחילה צועקים לה' על התאוות, למה אין לי כח להחזיק מעמד, לאחוז בעצמי נגד התאוות, ועל החורבן, ואח"כ עוסקים בתורה להמשיך את הדעת של יום טוב, כי כל דעת שיש בתורה, הוא הדעת שנקרא יום טוב.

אין דרך לצאת מהתאוות רק ע"י כח המתיקות שמושך אותך משם

ועל-כן אז בחצות מתאבלין על חרבן בית המקדש, כי עקר הדעת נמשך מבית המקדש כמו שאמר רבותינו זכרונם לברכה (ברכות לג), כל מי שיש בו דעה כאלו נבנה בית המקדש בימיו וכמובא בדברי רבנו ז"ל כמה פעמים ועל-כן בשלש רגלים צריכין לעלות לבית המקדש כדי להמשיך משם הדעת לתקן ג' תאוות הנ"ל, ועל-כן בחצות הלילה שהוא כלליות הלילה ואז עוסקים לתקן ג' תאוות הנ"ל שהם בחינת ג' משמרות של הלילה, על-כן עוסקים אז בבנין בית המקדש, כי מתאבלין אז על חרבן בית המקדש שמתאבל על שאינו יכול לאחוז בעצמו, מתאבל על מה שיש לו כל כך משיכה ועל-ידי זה זוכין לראות בבנינו, וכן יכול לאחוז בעצמו, כי אי אפשר לצאת מתאוות פשוט, צריך כח שמוציא אותך מזה, והוא מתיקות ההתקרבות לה', שזה נקרא אור יום כמו שאמר רבותינו זכרונם לברכה (תענית ל) נמצא, שעל-ידי שמתאבלין על חרבן בית המקדש על-ידי זה עוסקים בבנינו ועל-ידי זה ממשיכין אז הדעת לתקן ג' משמרות, בחינת ג' מדות הנ"ל. כשיודעים איך להתנהג בקדושה בכל התאוות, לשבר את הרע, ולראות טוב, ועל-ידי זה זוכין בבקר לאור יום שנמשך מאור הדעת שנמשך בכל יום מג' רגלים כנ"ל בבחינת (הגיגה יב) כל העוסק בתורה בלילה מושכין עליו חוט של חסד ביום, וחסד הוא הדעת, כמובא במקום אחר כמה פעמים, כי זוכין בבקר לאור יום שהוא אור הדעת הנמשך מבחינת יום טוב משלש רגלים על-ידי שקמים בחצות ומשברין שלש משמרות הנ"ל שהם בחינת ג' מדות כנ"ל:

זהו הדרך של רבינו, שלפעמים מזכיר ענין יום טוב, וזהו למעשה הכת, כשנזכרים ביום טוב ונעשה אדם אחר לגמרי, ובפרט בחצות מתאבלים על שחסר לנו עליית שלוש רגלים, אור היום טוב, וזהו העצה לשבר ג' התאוות, לצאת מההרגלים, וכך מתחילים את היום, והוא עיקר התקרבות לרבינו, שאדם יקח את עצמו לידיים, לשלוט על עצמו כמו שצריך, באור העצות של רבינו, מתיקות הגמ' והשו"ע וספרי הצדיקים, שע"ז נתגלה לו מתיקות כזאת שיוכל להתעלות מג' התאוות ו לצאת מקנאת המלאכים ע"י ההתקשרות לג' רגלים ועי"ז

זוכים לאחוז פני כסא.

ועל-כן תכף בבקר ממשיכין זה האור של הדעת על-ידי חוטי הציצית, שהם בחינת חוט של חסד הנ"ל שנמשך בבקר על ידי עסק התורה בלילה על-ידי ששוכרין את הלילה, שהוא בחינת ג' מדות הנ"ל ועוסקין בתורה בלילה להמשיך הדעת מבית המקדש, על-ידי זה זוכין בבקר לחוט של חסד בחינת חוטי הציצית שעל ידם מקבלין אור הדעת משלש רגלים כנ"ל ר' נתן מדבר כאן איך להמשיך דעת תיכף בבוקר, היינו להסתכל על העולם עם שכל ודעת, בלי זה, אדם מונח בפחדים ויראות, אין בלבו יראת ה' ואהבתו, יש בלב אהבות אחרות משיכות אחרות, רבינו מכניס אותנו לעבודת ה', חיים אחרים, עיקר החיים זה הדעת. והוא ע"י לבישת הציצית. כי בלילה צועקים בחצות על הנפילה, אח"כ עוסקים בתורה להמשיך דעת, עד שבבוקר מאיר חוט של חסד, חוט של ציצית, בזה נמשך עליך אור הבינה, שמתלבש על האדם כראוי, כשהוא זוכה בקדושת ג' רגלים, אור יום טוב, כי ציצית הם בבחינת רגלים, בבחינת (תהלים פה) צדק לפניו יהלך שזהו בחינת ג' רגלים שאז הולכין לעלות להגל, כמו שכתוב (שמות כג), "שלש פעמים בשנה יראה וגו'". שזה בחינת צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו, פמוצא במקום אחר וזה בחינת ציצית, בחינת (איוב כט) צדק לבשתי וילבשני שזהו ענין עמוק מאד, שהציצית מתקן את האומנה בחי' צדק לבשתי, ובה כלול בחי' יום טוב, צדק לפניו יהלך כמ"ש בס"ל. וזהו המשכת אור הבינה באופן ההמשכה שנעשה ע"י הציצית.

וכן אי' מהבעש"ט כשזוכרים מיציאת מצרים, יש כח לצאת מהתאוות. כי נזכר באור פני מלך שה' נכנס ונתגלה בעוה"ז, ובאור המתיקות הזה יוכל להשתנות לגמרי. שנזכר הנה ספרנו ספירת העומר, וה' נתן לנו תורה בקולות וברקים, איזה מתיקות, איך אפול לסרחון עוה"ז, וכן נזכר בקדושת ר"ה ויוה"כ, ושמחת הסוכות, אכילה בראה ומתיקות, אני לא עבר, יצאתי מתאוות אכילה וממון. ר' נתן אומר להשתמש עם העצה הזאת של רבינו למעשה בשעת לבישת הציצית.

זה בחינת שמנה חוטים שיש בכל אחד מהציצית. וכל חוט צריך להיות שזור ואין שזירה פחות משתים כמו שלמדו רבותינו זכרונם לברכה (מנחות לח) מפסוק, "הכנף פתיל וכו'" נמצא, שבכל אחד מהציצית יש י"ו חוטים, דהינו שמנה חוטים שזורים פנגד הימים שיש בשלש רגלים שהם י"ו ימים, כי פסח שבועה ימים ושבועות יום אחד וחי' ימי החג בבחינת (קהלת יא) תן חלק לשבעה וגם לשמנה שדרשו רבותינו זכרונם לברכה (עירובין מ) על רגלים, ועל-כן עקר הציצית הם שמנה חוטים פנגד שמונת ימי חג הסוכות שהוא המספר המרבה ביותר של ימי הרגלים ונכלל בתוכו גם פן שבועת ימי הפסח ויום השבועות, גם שמנת ימי הסוכות הם האחרון שבברגלים פנגד יעקב שכלול מכל האבות כי אז בסוכות נשלם הארת של כל הג' רגלים והוא כלול מכלם ועל-כן יש שמנה חוטים בהציצית וכו"ל: ר' נתן יודע שהרבי מלמד אותנו שהכח של יום טוב קודש, העליה לרגל, והזכרון שה' הוציא אותנו ממצרים, זהו עיקר התחלת כל יום, וע"י הציצית יש לנו את הכח הזה, חי' ימים האלה, י"ו ימים האלה, זהו בחי' צדק לבשתי, להמשיך אמונה חזקה, לצאת מיראות נפולות ופריקת עול, ולקבל עול מלכות שמים, שזה דבר כ"כ גדול, והנה הציצית יביא לנו את זה. [ויש בזה כמה סודות שר' נתן מרמז בענין י"ו].

כח הציצית לצאת מפנם הכבוד שיש בגלות ג' התאוות ולהלבישו בלבוש הכבוד

ג' וזה בחינת יציאת מצרים שנזכר בפרשת ציצית, זה בחינת השלש רגלים שהם כלם זכר ליציאת מצרים, פלאי פלאים, כאן ר' נתן מגלה מה שהיה יכול לומר בתחילה, אלא שענתה מזבן הרבר ביתר שאת, שלזה מזכירים יציאת מצרים בפ' ציצית שעניינו להמשיך עלינו קדושת ג' רגלים שכולם הם זכר ליציאת מצרים פי עקר יציאת מצרים הוא על-ידי בחינת חצות, בבחינת (שמות יא) פחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים, דהינו על-ידי שמשברין הג' משמרות ג' מדות רעות הנ"ל, שהם בחינת חשפת לילה, שהם עקר גלות מצרים שהוא גלות של הסטרא אחרא שמתגבר על האדם בג' מדות הנ"ל שהם כלל כל התאוות שזהו עיקר יציאת מצרים, שיצאנו מלהיות כמו גוי, עם התאוות והמשיכות שלהם, וכך אנו צריכים לצאת מכל יום ממ"ט שערי טומאה, ה' ירחם עלינו מאלו ג' המשמרות, שבכל אחד יש לזה פירוש אחר איך שהם אוחזים בו, והעיקר לדעת שיש תקוה ולא להתייאש, ואנו צריכים כמה וכמה עצות בכל יום לצאת מהגלות הזו, להתחיל לחיות עם יראת ה' ואהבת ה', ולעבוד את ה' ולא להיות משועבד בבית סוהר כזה, שאדם רץ אחרי דברים שהוא לא רוצה בכלל, רבינו מעלה אותנו שנתחיל להגאל ע"י שנאחו בכסא הכבוד ועל-ידי בחינת חצות שמשברין את הלילה על-ידי זה יוצאין מגלות מצרים מגלות ג' מדות הנ"ל בבחינת פחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים פנ"ל, וזוכין לבחינת שלש רגלים, שהם זכר ליציאת מצרים ועל-ידי זה זוכין לאור הציצית, שהם לבושי דמכסין על האדם להצילו ולשמרו מג' מדות הנ"ל, הרי שהציצית נותן לנו כל יום לבוש חדש לשמור אותנו מהקליפות, כי התאוות הם פגם הלבוש שהם בחינת פגם הלבושין, בבחינת (יחזקאל טז) ואת ערום ועריה, הנאמר בגלות מצרים, דהינו בשמנחין ח"ו, בפגם ג' מדות הנ"ל, שזה בחינת גלות מצרים פנ"ל אז הנשמה ערמה ח"ו, בחינת ואת ערום ועריה, בבחינת כי היא כסותו לבריה היא שמלתו לעורו, דא ציצית ותפלין במה ישכב בגלותא, כמו שכתוב בזהר הקדוש (תיקונים דף צא), כי עיקר הכסות והלבוש של האדם זה השכינה הק', בח' ציצית ותפלין שזה עיקר קימת האדם לצאת מגלותו הנו בששוכבין בגלות ח"ו, דהינו פגם הג' מדות הנ"ל אז נאמר, במה ישכב? בגלותא, פי אז הוא בבחינת ערום ועריה פנ"ל, שזה מציאות האדם כשהוא חושב רק על מה שנמשך לכו להתאוות, ואין לו חיות מתורה ומתפילה, והמחשבות רצים בשטותים, ה' ירחם מה שעובר על האדם, והוא עוד חושב שאינו יכול לצאת מזה, לכן אומר רבינו, תאחו בכסא הכבוד, תאחו בנשמה שלך, מה התכלית שלך בעולם, לעסוק באיזה מצוה ולשמוח עם ה', לעשות ברכה, ולהתנהג בעוה"ז בדרך אחרת, כמו שאתה רוצה באמת, זה אפשרי ביותר, איך תחזיק מעמד? עם הציצית. זה יתן לך כח לזכור ביציאת מצרים, ולאחו בכסא הכבוד, תזכור מי אתה, שורש נשמתך נאחו בנשמות ישראל, נאחו בצדיק, ואז יהיה לך כח לשלוט על כל הקנאה, על כל היצר הרע.

פי ג' מדות אלו הם בבחינת פגם הכבוד, שהוא בחינת לבושין, פי ר' יוחנן קרא למאניה מכבודותא (שבת קי"ג), פי הג' מדות אלו הם נקראים אנשי שם, כמו שמבאר במאמר הנ"ל שאדם חושב שיהיה לו כל התאוות וכל הכסף יהיה לו כבוד, ויקרא בשם מכובד, כבוד דסט"א, אבל אנחנו יודעים שבאמת אין שם כלום, ועיקר החיים שלי, זה רק לעשות איזה כבוד להשי"ת, לזכות ללבושים וקדושה, והשם הוא הכבוד בבחינת (תהלים עב) וברוך שם כבוד ובהינת (שם כט) הבו לה' כבוד שמו ואלו התאוות הנ"ל הם פוגמין ח"ו השם והכבוד, פי נקראים אנשי שם פנ"ל, פי המזון נקרא כבוד, כמו שכתוב (בראשית לא), ומאשר לאבינו עשה את כל הכבוד

הזה"ה בבחינת (עירובין פו) רבי מכבד עשירים נמצא, ששרש ממון בכבוד. וכמוכא בדברי רבנו ז"ל במקום אחר ועל-כן על-ידי תאות ממון פוגמין בכבוד, וכן תאות נאוף פוגם בכבוד, כי אין בשות אלא במקום עריין ועקר הכבוד על-ידי שמירת הברית, כמוכא גם כן במקום אחר וכן תאות אכילה פוגם בכבוד בבחינת שלחן מלכים מלך הכבוד, כמוכא גם כן במקום אחר כל זה (סימן ס"ז) ועל-כן הם פוגמין בהלבושין, שהם בחינת כבוד כנ"ל, ועל-כן נאמר בגלות מצרים שהוא בחינת כבוד כנ"ל, ועל-כן נאמר בגלות מצרים, שהוא בחינת הג' תאוות כנ"ל הפך הג' רגלים, שהם בחינת יציאת מצרים כנ"ל, על-כן נאמר אז, 'ואת ערום ועריה', בחינת במה ישכב? בגלותא כנ"ל.

ועל-כן בבקר שאז מאיר יום בחינת אור הדעת של ג' רגלים בחינת יציאת מצרים שמאיר בכל יום, על-כן אז זוכין ללבושין וקדושה שהם לבושי הציצית, שהם מכסין על פגם התאוות הנ"ל, כי הם בחינת האור הנמשך משלש רגלים כנ"ל.

ר' נתן מלמד לכל אחד ואחד, לא להתיימש, נקודה אחת להתנהג אחרת, לאכול אחרי התפילה, קצת אחרת, לשמור את המחשבה, לשמור על עצמך, לכסוף להשי"ת לא לגאווה ולא לכבוד וממון, חיים אחרים, תטעם טעם של ציצית ויום טוב, ככה תצא מהיאוש לחשוב שזה לא שייך לך, אלא תראה שכן שייך לך, בכח הציצית שממשיך עליך לבוש וקדושה שמכסה על פגם התאוות, ומאיר עליך אור ג' רגלים.

ד' כנפות הוא הארת ג' רגלים בנקודת בת עין - מלכות

(ד) ועל-ידי השלש רגלים שמתקנין היראה שפלב, על-ידי זה נברא המלאך המשפיע נבואה, בחינת המלאך הגואל אותי מכל רע וכו' ועל-ידי זה זוכין לתפלה שהוא דבר ה' וכו', עין שם. רביה"ק אומר שם שכשאוהו בכסא הכבוד צריך לבא להרגשה של תפילה, ולא יאמר אני לא יכול להתפלל, לא יודע מה זה התבודדות, מה זה תפילה, לא מרגיש איך לעשות ברכה, חסר לו רוח נבואה שירגיש שהוא יכול לדבר עם ה', זה בחי' רוח נבואה. שבזה זוכה לתפילה שהוא דבר השם, כי מציאות העולם מתהפך להיות כבוד ה', שזהו שלימות עבודת האדם שבזה זוכים לרפואה וכל הכחות חוזרים אל השורש כנ"ל שלש רגלים שמאירין לתפלה, זה בחינת תלת גונין דעינא ובת עין, היינו המדות שמאירים את האמונה בחי' מלכות, כי ג' רגלים הם כנגד שלשה אבות, שהם בחינת תלת גונין דעינא והתפלה היא בחינת מלכות דוד שהוא כנגד רביעי שהיא בחינת בת עין, כמוכא זהו בעצמו בחינת המלאך הגואל שנמשך מהג' רגלים כנ"ל, שהוא ענין הארת הדעת אל האמונה כי המלאך הוא בחינת השכינה כמו שאמר רבנו ז"ל שם בסוף המאמר הנ"ל שהיא בחינת מלכות. ועל-כן על-ידי בחינת זה המלאך עקר תקון התפלה שהיא גם כן בחינת מלכות כנ"ל, נמצא שיש ד' בחינות, ג' רגלים, ג' הארות של דעת, והתפילה, הרי ד', וזהו בחינת הד' ציצית, בחינת תלת גונין דעינא ובת עין, ד' כנפות, הם חסדים וגבורות תפארת ומלכות, הארת ג' אל האמונה בכמה דרכי מקיפים שמאירים בה בחינת וראיתם אותו הנאמר בציצית, כי עקר הארת הג' רגלים הוא להאיר בבת עין בבחינת מלכות שהיא בחינת ד', שעקר עלייתה היא בג' רגלים, כמו שכתב רבנו במקום אחר (בסימן ל) לראות את הדעת ע"י צמצום בת עין, וזה בחינת הד' ציצית, כי על-ידי השלש רגלים שהם תלת גונין דעינא המאירין בבת עין, על-ידי זה יוצאין ד' ציצית, שהם בחינת מלכות, בחינת ד', כמוכא וכנ"ל:

ליקוטי הלכות ח"א דף ל"ה - ל"ו הל' ציצית הלכה ג אות א - ו

אנו צריכים מאד להאיר את פשוטו דברי התפילה, והברכות, להאיר את זה, שזה עיקר ההתגברות של האחיזה בכסא הכבוד וההתדבקות אל הצדיק, שע"ז מבטלים שלוש התאוות, וזוכים לתפילה, ובאים ליראה ע"י שמבטלים את הרע, ובמקום ג' התאוות, זוכה לאהבה ויראה והתפעלות מגדולת ה', שכל זה בתפילה. ואלו הם ד' כנפי הציצית. [ורמוז בזה הארת היסוד במלכות]

ה) ועל-כן עקר תקון התפלה הוא בציצית, כי הציצית נמשכין מהג' רגלים שפאירין בבת עין בבחינת תפלה כנ"ל, ועל-כן על-ידי זה דיקא יכולין לאחוז בכסא הכבוד, כמבאר במאמר הנ"ל, כי תלת גונין דעינא ובת עין, שהם בחינת ג' רגלים שמתקנין את התפלה, שזהו בחינת ד' ציצית כנ"ל, הם בחינת שלשה אבות ודוד, שהם בחינת ד' רגלי הפסא, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, על-כן על-ידי זה אוחזין בכסא כבודו כנ"ל:

לכן לובשים בתפילת שחרית ציצית, שע"ז עיקר תיקון התפילה, ואנו צריכים להתעורר שע"י הציצית יוכל להתפלל, כי היראה מקבל כח, והתפילה מקבל שפע רוח נבואה שנמצא בתוך הטלית, ועל ידו יוכל להתפלל כראוי.

תיקון ג' העבודות שמפסידין התפילה

ו) גם ציצית מתקנין ג' עבודות שמפסידין עבודת התפלה, שהם, עבודה זרה וגלוי עריות ושפיכות דמים בהמשך המאמר מזהיר רבינו שבנוסף לאחיזה בכסא הכבוד, צריך גם להזהר מג' עבודות שמפסידים את התפילה, כי כשאין מתחזק באמונה כראוי, ומאמין בעוד איזה דבר, עדיין אין אמונתו בשלימות, או ג"ע שהוא מציאות שאינו ממאס לגמרי במציאות הרע, או שמבזה אנשים, אנשים מבזים בעיניו, ולא מתייחס לשורש של כל נשמה מישראל, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה (תנא רבי אליהו רבא פרק כו סעיף יט ושם נמצא תן מגזל תן מגלוי עריות תם משפיכות דמים תד"ר פרק כ"ו) "לדרתם"-לדור-תם, תם מן העבודה זרה, תם משפיכות דמים וזה בחינת תם ולא תתורו אחרי לבבכם זו מינות, הינו עבודה זרה ואחרי עיניכם, זה זנות, הינו גלוי עריות נמצא, שציצית מציל מעבודה זרה וגלוי עריות, וכן מצילין גם כן הציצית, שהם תקון הלבושין משפיכות דמים התלויים בפגם הגדרים, שהם בחינת טלית אדום הנאמר בעשו שהיה שופך דמים שנאמר בו (בראשית כה), "ויצא הראשון אדמוני בלוו באדרת שער" ופרש רש"י, בטלית וכנזק זה לענין אחר בדברי רבנו ז"ל (בסימן ח') ועל-כן הפוגם בציצית נאמר עליו (ירמיה ב'), "גם בכנפיך נמצאו דם נפשות אביונים נקיים", כמוכא בדברי רבותינו זכרונם לברכה (שבת לב) כי פגם הציצית פגם הגדרים הוא בבחינת שפיכות דמים בבחינת (ישעיה סג) מדוע אדום ללבושין. וכמוכא בדברי רבנו ז"ל במקום אחר אבל ציצית הוא תקון הגדרים, בחינת טלית לכן הפך טלית אדום של עשו הנ"ל.

לא להיות בז לכל אדם, וכן לא להתפעל ממה שמבזים אותו

ועל-כן ציצית מציל משפיכות דמים, כי אז אינו עובר על אל תהי בז לכל אדם (אבות פד) שזהו בחינת שפיכות דמים כנ"ל בבחינת איזהו מכבד המכבד את הבריות ועל-כן ציצית, שהם עקר תקון הלבושין, שהם בחינת כבוד כנ"ל. ואזי הוא מכבד ואזי הוא בודאי מכבד את הבריות ונצול מלעבור על אל תהי בז לכל אדם נמצא, שציצית מצילין מג' עבודות הנ"ל, כי ציצית הם תקון התפלה.

בזה מפרש ר' נתן שע"י ציצית מתתקנים ג' העבודות המפסידות התפילה, כי עי"ז לא יתור אחרי לבבו בחי' ע"ז, ויבא לאמונה, ואחרי עיניו בחי' ג"ע, וכן יתוקן שפיכות רמים שלא יבזה אנשים, כי אדם צריך לעורר בכל יהודי את הנקודה הטובה שלו, איך הוא מושרש בשורש נשמות ישראל, אם לא, הרי הוא כאילו רוצח אותו ח"ו, וכך אחר יכול לרצוח את השני, וכן יזהר כשמבזים אותו, לא להתפעל מזה, וזה הכח מקבלים מציצית, לצאת משפיכות רמים, שלא יבזו אותו ולא יתבזה מאחרים. כי ציצית הוא תיקון הלבוש והכבוד דקדושה.

כח הרפואה ע"י ההסתכלות על הציצית

וְעַל-כֵּן צִיצִית מְסַגֵּל לְרִפּוּאָה כְּמוֹ שְׂאֵמֶר רִבְנוּ ז"ל בְּמִקּוּם אַחֵר (בסימן ז), כְּמִרְמֵז בְּפָרָשָׁה (בראשית מח), "הִנֵּה בְנֵי יוֹסֵף בָּא אֲלֵיךְ" שֶׁזֶה בְּחִינַת הַצִּיצִית, כְּמִבְאֵר בְּפָרִי עֵץ חַיִּים וְעַל-יְדֵי זֶה "וַיִּתְחַזַּק יִשְׂרָאֵל", שאדם מתחזק ומתרפא בכח הציצית כי על-ידי הציצית זוכין לתפלה, שהיא בחינת דבר ה' כנ"ל ועל-ידי דבר ה' זוכין לרפואה מן השמים על-ידי כל דבר שבְּעוֹלָם, אֲפִלוּ עַל-יְדֵי לֶחֶם וּמַיִם בְּבְחִינַת וּבְרַךְ אֶת לֶחֶמְךָ וְגו' וְהִסְרַתִּי מִחֶלְהָ וְכו', (שמות כג) בְּחִינַת כֶּפֶל מִתְרַפְּאִין חוּץ וְכו', כְּמִבְאֵר כֵּל זֶה בְּמִצְוַת הַנִּלְ, עֵינַי שָׁם: שם מתבאר שע"י שאדם אוחד בכסא הכבוד ורוח נבואה, יכולים לזכות לרפואה.

ר' נתן מאריך בכמה וכמה רמזים, שיש בהם עניינים עמוקים מאד, שמאירים נקודות עמוקים מאד מאד בפנימיות מקיפי הציצית שהם נמשכים מבחי' היסוד וההמתקה של חכמה ובינה, ור' נתן עושה כלים לנושאים שאין כלים כאלה בעולם, וכולל בזה כל כלליות הכוונה, נראה לנו שהוא מראה רק דבר אחד, אבל כלול בזה כל פנימיות העניין, אך העיקר שאנחנו נקח את הדבר הפשוט הזה, שמראה לנו עוצם נפלאות הכח של מצות ציצית שיש בתוך הטלית הזה, שאנו זוכים לרוח נבואה ורפואה, לצאת מג' התאוות וגם להתרפא ממה שנשאר אצלנו חסרון אמונה, לזכות לאמונה שלימה. כי הציצית מזכיר לנו ג' רגלים להתחדש בכל יום לצאת מכל התאוות, שזהו ענין האחיזה בכסא הכבוד שע"ז האדם משתנה לגמרי לגמרי, שזהו עיקר סדר התחלת היום, להתחיל לצאת מהמדות והעבודות רעות, ה' יזכנו לכך אמן.